Proletari din toate țările, uniți-vă!
La luptă pentru cauza Partidului Muncitoresc Romîn fii gata!

Scînteia pionierului

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

Anul VIII nr. 8 (568) * sîmbătă 26 ianuarie 1957 * 4 pag. 15 bani

A MÓKUS (VEVERIȚA)

Veverița-ntr-una sare
Și adună ce mîncare
Și în iarna cea geroasă
De nimica nu-i mai pasă.

Are cătăuroasă blană
Mica noastră roșcovană
Și o scorbură pitită
Cu mușchi moale căptușită.

Primăvara întîrzie
În pădure să mai vie —
Dar tu, mică roșcovană,
Ai încă destulă hrană.

N-ai cu nime-asemănare,
Veveriță gospodină.
Totuși... semeni, mi se pare,
Cu o harnică albină!

Cserev LASZLO
cl. a VII a B
Gheorghieni

(trad. din limba maghiară de EL. D.)

TÉL (IARNA)

Pe abrupta coastă, iată,
Săniuțele curg lanț.
Bucuroși, copiii nu au
Ciudă chiar de-ajung în șanț!

Săniuțele aleargă...
Cine le strunește-n zbor?
— Pionierii noștri veseli,
Cu obrajii de bujor.

Cad fulgi mari... Frumoasă-i iarna,
Peste țară surîzind,
Dar, dorim și primăvara,
Timpule, ad-o curind!

Gazda EMESE
cl. a VI-a, Vințul de Sus

(trad. din limba maghiară de Al. Z.)

Totul e să te pricepi!

Intr-una din zile, mama Lucreției și a lui Dinu a suferit un accident. Doctorul din sat a spus că trebuie dusă neapărat la spital. A plecat chiar în ziua aceea. Tatăl celor doi frați n-a aflat nimic decît seara, cind s-a intors de la lucru. Era tare necăjit, mai ales că, după spusele doctorului, mama trebuia să stea in spital cel puțin două săptămini. Acum toate lucrurile se incurcaseră. Cine să facă de mîncare? Cine să aibă grijă de casă?... Dar de Aurelia care are de-abia 5 anișori? La școală cine va face oare curățenie? Mama era doar ingrijitoarea școlii.

Pînă seara tîrziu, cei doi frățiori s-au gîndit ce-i de făcut în timpul cît va fi mama in spital.

*

A doua zi Lucreția se sculă dis de dimineață și, tiptil-tiptil, se furișă in bucătărie. Dinu, care se pare că se gîndea și el exact la același lucru se luă după ea.

— Ce faci, Lucreția?

— Pregătesc mîncarea tatei. In ochii Lucreției jucau lacrimi.

— Lasă, nu fi supărată, o să împărțim treburile. Uite, tu ai să ai grijă de mincare, iar eu am să mă ocup de păsări, de oi, de toate treburile din curte.

– Bine... o să ne descurcăm noi! și Lucreția își suflă nasul cu nădejde, trecind așa, ca din intimplare și cu batista pe la ochi. Cind s-a sculat tata, mîncarea îl aștepta pe masă. I-a privit pe copii apoi, fără să zică nimic, s-a apucat să mănince. Dar mina ii tremura ușor. Și ce mincare bună gătise Lucreția! Tocănița care-i plăcea tatei.

La plecare, tatăl căută să-i mingiie.

— Lăsați copii, o să se facă mama sănătoasă și... iarăși o să fie veselie în casa noastră.

— Nu te necăji, tăticule, o să avem noi grijă de toate, doar sîntem mari de acum. Și apoi chiar cind era mămica acasă, n-o ajutam noi la toate?

Apoi s-au despărțit. Tata a plecat la serviciu, Lucreția și Dinu la școală, iar Aurelia la o prietenă a ei să se joace.

*

Lecțiile s-au terminat, n-a mai rămas nimeni in școală. Doar Lucreția și Dinu care s-au apucat de curățenie. Au măturat clasele, au șters praful, au aranjat băncile apoi au plecat și ei spre casă. In după amiaza aceea cind au inceput orele, invățătorul clasei a II-a a rămas foarte surprins de curățenia care era în clasă. Stătea și se intreba „Cine să fi făcut oare curățenie in locul tovarășei ingrijitoare? Ea e doar la spital". Atunci n-a putut dezlega această taină. A doua zi însă cîtiva școlari dintr-a II-a care veniseră mai devreme la școală, ii găsiră pe Dinu și Lucreția chiar in clasa lor. Amindoi măturau.

— Vreți să vă ajutăm și noi?

— Vă mulțumim, dar acum aproape că am terminat.

— Nu-i nimic, ștergem noi praful, stăruiră ei.

— Bine, dacă vreți...

Apăru și tovarășul învățător:

— Ce faceți aici, copii?

— Ce să facem, măturăm, ștergem praful... Ii ajutăm Lucreției și lui Dinu care fac curat.

— Lucreția și Dinu fac curat? Dar cine v-a spus vouă să faceți curățenie? se adresă el celor doi pionieri.

— Nimeni, dar dacă mama e bolnavă...

— Vai, vai... și asta inseamnă că trebuie să faceți voi curățenie? Invățătorul se opri și rămase o clipă pe gînduri... Apoi reincepu vesel: Ei, astăzi ați făcut voi curat; de miine însă o să se ocupe de curățenie detașamentul de serviciu. E bine? Acum duceți-vă acasă.

*

Zilele treceau una după alta. Lucreția spăla hăinuțele Aureliei, făcea curățenie în casă, călca, gătea. Pe rînd, își făceau lecțiile. Dinu o ajuta în toate. El avea grija păsărilor, a oilor, aducea apă de cite ori era nevoie...

Și acum, dacă e vorba să încheiem povestirea noastră să vă mai dăm citeva amănunte: Lucreția e in clasa a V-a, iar Dinu intr-a VII-a. Ea face parte din colectivul de conducere al unității, iar el din colectivul de conducere al detașamentului. Amindoi au numai note 4 și 5. Chiar și in zilele cît a fost mama in spital, nici unul dintre ei n-a luat o notă mai mică de 4. Amindoi invață la Școala de 7 ani din comuna Războieni, regiunea Cluj.

Radu POPA

Mărgele

PLICTISIȚII

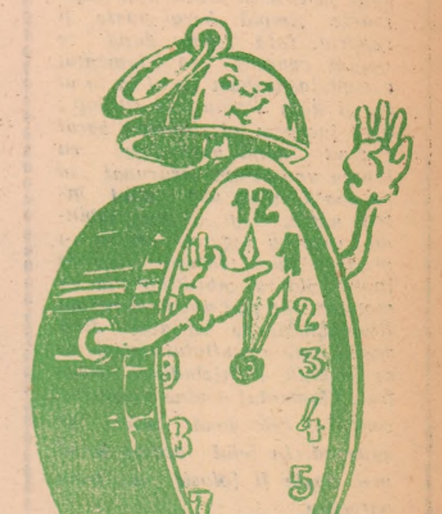
N-am pretenția, doamne ferește, ca fiecăruia să-i placă șahul, muzica lui Mozart sau basmele lui Ispirescu. Mă rog e chestie de temperament. Unii preferă boxul sau cursele de motociclete. Insă pentru Jenel și Anducă prieteni intre ei la cataramă și colegi de clasă (a VII-a), toate soiurile astea de distracții și destinderi care umplu ceasurile libere ale cuiva, însumează un ghiveci pe care ei îl numesc îndeobște „apă de ploaie" „vax" sau „aiurea-n tramvai". Nimic nu-i poate mulțumi și pace. La cinema, dacă în 10 minute nu e nici o scenă cu bătaie, pleacă. O carte ce am dăruit-o unuia din ei la ziua onomastică, am avut surpriza s-o găsesc în aceeași după amiază la anticar. Teatru? Meci? „Vax..." Dar ce să mai vorbim. Ei vor întotdeauna „altceva". Și vor să fie „altfel". De-aia Anducă și-a montat pingele de autocamion, iar Jenel și-a plasat un smoc din păr de mistreț (adevărată bidinea!) la cipilica lui vinătorească. Și vorba le e „altfel". Au un grai al lor alcătuit din silabe intortochiate. Doar „vax" și „aiurea" sînt mai deslușite.

Imi pare rău, foarte rău, că n-am un bețigaș fermecat să-i fac pe Jenel și pe Anducă să trăiască măcar puțin cu 15—20 ani în urmă. Să trăiască o copilărie pe care atîția ne-am irosit-o fără lumină și fără bucurii adevărate. Poate i-ar fi scos din plictiseala lor. Distracțiile erau „tari" și originale. Atunci să fi văzut cinematograf! Stăteam grămadă, toți țincii, pe dușumea, între ecran și primul rînd de scaune, unde ne țintuia mîna grea a plasatorului. Și în timp ce, asurziți de pocnituri și răcnete, ne strimbam gîturile urmărind un galop teribil pe pinză, ne plouau în cap coji de semințe. Altă distracție era bîlciul. Erau acolo înghițitori de săbii, canibali vopsiți cu chinoroz, femei-păianjen, tiribombe, trîmbițe răgușite și cîte și mai cîte. Strecurîndu-ne printre cizmele uriașe ale cîte unui plutonier major, intram și noi la comedii să căscăm gura. Dar ne dibuia „directorul" și ne scotea de urechi afară. Odată, țin minte, unul din noi avea ceva parale. Am tras la țintă într-o baracă pe care scria „Exersați ochiul și mîna pentru patria romînă". Am cîștigat o cutie de țigări cu chipul grăsuț și adormit al majestății sale regele. Ne-am dus pe un maidan din apropiere și am fumat premiul regesc. Ne-a venit rău la toți din pricina tutunului cu damf de bălegar ars. Ce mai, distracțiile erau „altfel", de soi.

...Am în față o scrisorică trimisă redacției de Bîrleanu Viorica, elevă în clasa a VII-a a școlii din Ciocești — regiunea Pitești. Spune acolo că ea cu colegii ei au strîns bani și au alcătuit o bibliotecă a clasei. Cărțile citite le discută apoi cu profesoara în cercul literar. E un tîlc mare în scrisoarea asta. Ințelegi din ea că tot ce se face în țară pentru școlari, miile și răsmiile de cărți, filmele pentru ei, concertele pentru ei, cercurile de activități creatoare le deschid nemăsurat gustul de frumos. Și ei înșiși pornesc din dragostea și nevoia inimii inițiative ca aceea a colegilor Vioricăi Bîrleanu, din acel cătun.

Prima pornire mi-a fost să mă reped pînă la cunoscuții mei Jenel și Anducă și să le dau nițel peste nas cu scrisoarea. Dar m-am întors învins, chiar de la poartă. Ii și auzeam, indulgenți și plictisiți: „Mai lasă-ne, nene, cu plozii ăștia de la țară!"

Vasile MANUCEANU

Miercurea trecută la ora 13, în mai multe locuri din țara noastră s-au semnalat... ei, ei! nu vă putem spune aici tot ceea ce am aflat noi în legătură cu evenimentele de miercuri. Dar deschideți gazeta și în pagina a III-a

Ajutăm și noi!

Dorința lor...

Pionierii, precum se știe, nu votează. Asta nu pentru că, ferească sfîntul, cineva ar spune că nu sînt buni cetățeni. Dar sînt cam tineri, asta-i tot. Cu toate acestea, nimic nu-i împiedică să stea de vorbă și ei cu candidații, așa cum s-a petrecut, cu puține zile în urmă, la Școala de 7 ani din Răzvadul de Jos, unde pionierii au avut în mijlocul lor un oaspete drag: pe tovarășul Ioniță Ion, turnător la Uzinele Metalurgice „Gheorghe Gheorghiu-Dej“ din Tîrgoviște, candidat pentru alegerile în Marea Adunare Națională.

Mai întîi, copiii l-au rugat să le povestească cîte ceva despre alegerile din trecut. E drept că mai citiseră prin cărți, mai auziseră și de la părinți, însă voiau mai multe amănunte. Tovarășul Ioniță le-a făcut pe plac și le-a povestit despre „candidații“ de altădată și agenții lor, despre „adunările“ pe care le țineau și le-a descris pe larg felul în care decurgeau alegerile: cu bătăi, cu răniri grave, și totdeauna cu acelaș rezultat: boierii la putere.

După ce a terminat, candidatul i-a îndemnat să-i povestească la rîndul lor despre școală și despre ceea ce ar vrea ei să se înfăptuiască în comună în anii ce vor urma. Aceste din urmă cuvinte i-au încurcat de-a binelea pe copii: „Cum, ne cere nouă părerea?“

La început, în sală domni tăcere. Apoi s-a ridicat Drăgoi Nicolaie, numit de către colegii săi Niculăiță. Deși era emoționat pentru că niciodată nu mai vorbise în fața unui candidat, a reușit totuși să spună clar ceea ce doreau să spună și ceilalți copii.

— La noi în școală, a început el, a luat ființă de curînd un atelier de tîmplărie. E foarte plăcut să tragi la rindea, să faci fel de fel de obiecte... Dar nouă, parcă tot lăcătușeria ni se pare mai frumoasă. De aceea, vă spunem dumneavoastră și... v-am ruga să ne ajutați să înființăm și unul de felul acesta... Adică un cerc de lăcătușărie.

Propunerea lui Niculăiță a fost susținută de noi. Ce mai, asta era dorința lor cea mai arzătoare: voiau să pătrundă cît de cît tainele acestei meserii frumoase, pe care o îndrăgiseră.

Iar tovarășul Ioniță le a promis că vor avea cerc de lăcătușărie, și îl vor avea.

E. DOBRESCU

O idee bună

Casa alegătorului nr. 10 din Galați se găsește chiar în clădirea Școlii mixte nr 17. De aceea, acum cîteva zile, Marcela Ionescu și mama sa au pornit împreună; mama la Casa alegătorului, fiica la școală.

— Intră și tu, a spus mama. Pînă la începerea cursurilor mai e destulă vreme...

Și Marcela a intrat. S-a uitat pe listele de alegători și a văzut că erau trecuți cu toții: mama, tata și fratele ei. „Ehei... se gîndi Marcela... Peste patru ani... Voi fi și eu trecută aici“.

— Maică, auzi ea o voce în spate. Mi-am uitat ochelarii. Nu vrei să mă cauți tu pe listă? Mie îmi zice Ioana, Stîngă Ioana.

— Dar pe ce stradă stai, măicuță?

— Pe Dumitru Chicuș.

Marcela a căutat-o, i-a spus numărul la care e trecută și a condus-o apoi, grijulie, pînă în stradă. Această mică întîmplare i-a dat o idee și chiar în aceeași dimineață s-a dus la Buzdugan Mirela, președinta unității, și i-a împărtășit-o.

Așa că, atunci cînd am fost eu în școala lor, ideea era aplicată. In fiecare după amiază, cîte doi pionieri fac de serviciu la Casa alegătorului. Iar bătrînii „care-și uită ochelarii acasă“ nu mai au necazuri. Există acolo, în permanență, ochi tineri, care-i ajută cu plăcere să se găsească pe liste.

Geta COSTIN

La Casa alegătorului

La deschiderea Casei alegătorului nr. 1 din Urlați, un grup de pionieri a venit să dea o mînă de ajutor. S-or fi pricepînd bine cei mari să răstoarne brazda, să sfredelească pămîntul în căutarea petrolului, dar la ornamentarea unei camere pionierii sînt meșteri neîntrecuți.

După ce au terminat treaba, văd ei că echipele de utemiști pornesc cu afișajul.

— Mergem și noi...

— Nu se poate .. Asta nu-i treabă pentru voi.

Dar, vrînd-nevrînd, agitatorii au trebuit să-i ia la afișaj și pe pionieri. Au lipit afișe, au scris lozinci cu ajutorul șabloanelor și au făcut treabă bună și aici. Pe drum, tot discutînd, copiii s-au gîndit și la multe alte lucruri, așa că, seara, cînd s-au întîlnit din nou la Casa alegătorului, s-au apucat să croiască planuri pentru zilele următoare și pentru ziua alegerilor.

— Să facem la noi în școală „camera copilului“, propuse cineva. Vă aduceți aminte de anul trecut?... Aranjăm o clasă pentru copiii mici. Pînă cînd mamele lor votează, copiii rămîn în grija noastră. Aducem și jucării de la grădiniță...

— Eu mai am o propunere, interveni o altă pionieră, pe nume Vasilica. Să-i felicităm pe cei care votează pentru prima dată. Uite, Rodica și Gheorghița dintr-a zecea... împlinesc acum 18 ani!

— Foarte bine, aprobară ceilalți Dar trebuie să știm întîi cine sînt aceștia...

...Și detașamentul clasei a VII-a de la Școala medie a primit sarcina să meargă la schelă, la gospodăria colectivă și chiar în școală, ca să-i cunoască pe cei ce vor vota pentru prima dată.

Iată, v-am povestit cîteva din acțiunile și planurile copiilor de la Casa pionierilor din Urlați, raionul Cricov, în legătură cu alegerile de deputați din 3 februarie.

E. CHIRAN

Patria mea

Fragmente din articolul scriitorului indian CRIȘAN CIANDAR apărut în revista „Ogonioc“

Sînt departe de patrie, dar amintirea ei adie asupra-mi și mă îmbată cu aroma florilor ei.

Florile de lotus care se clatină încet pe pieptul lacurilor... Trandafirii de pădure care îmbălsămează primăvara cu parfumul lor valea Gulmarg... Florile de iasomie din grădinile Noului Delhi...

Mă gîndesc și la florile pe care nu le-a creat natura Indiei, ci poporul ei. Florile cioplite din piatră! Tadj-Mahal! Oare poate crea natura ceva asemănător ca frumusețe Tadj-Mahalului? Priviți-l cînd e scăldat de lumina lunii. Ți se pare că dragostea seculară a întregii Indii și-a îmbrăcat haina sclipitoare de marmoră albă și s-a ridicat mîndră deasupra pămîntului. Ți se pare că pămîntului îi lipsea parcă ceva înainte de-a se fi construit templul Tadj-Mahal.

Sînt departe de patrie dar amintirile ei mă copleșesc, mă cheamă..

Gîndurile mele sînt pline și de flori care pînă acum continuă să mai fie visuri, care nu s-au născut încă, dar care sînt mai minunate decît tot ce există la noi! India nu este numai o țară a unui trecut minunat, ea este și o țară a speranțelor pentru copiii viitorului. Cu toată înapoierea și sărăcia ei, patria mea privește cu încredere înainte, fiindcă fiii săi sînt oameni harnici, cinstiți, talentați, fiindcă ei iubesc frumosul și pacea. Au trecut puțini ani de cînd India a devenit Republică independentă, dar tot ce-au făcut în acest timp oamenii modești, dar harnici și buni muncitori, din țara mea, merită toată lauda...

Noul raion industrial din valea Damadara, la granița provinciilor Bihara și Bengalul de vest... Șueratul locomotivelor construite de mîinile indienilor din Cittarandjane... Conturul măreț al barajului de la Bhacre, de unde vor porni în țară torente de curent electric... Canale de irigație pentru cîmpiile însetate... colegii și școli în care tinerețea țării se pregătește pentru o viață luminoasă.

Sînt departe de patrie, dar gîndurile despre ea vin ca vechi prieteni și mă îmbrățișează cu gingășie...

Mă gîndesc la milioane de compatrioți ai mei, ei sînt adevăratele flori ale Indiei. Ei au făcut o primire triumfală conducătorilor Uniunii Sovietice, arătînd lumii întregi dorința lor de pace.

In grădini cresc multe flori, diferite ca mărimi, arome și culoare. Totuși ele cresc în aceeaș grădină. Nici o floare nu se dușmănește cu alta.

Aș dori ca toate popoarele să trăiasă ca aceste flori. Lucrul acesta îl spun nu numai eu, dar și poporul meu — India liberă.

In foto — un strung „Hindustan“ fabricat în uzina constructoare de mașini din Bangalore.

Sfaturi practice

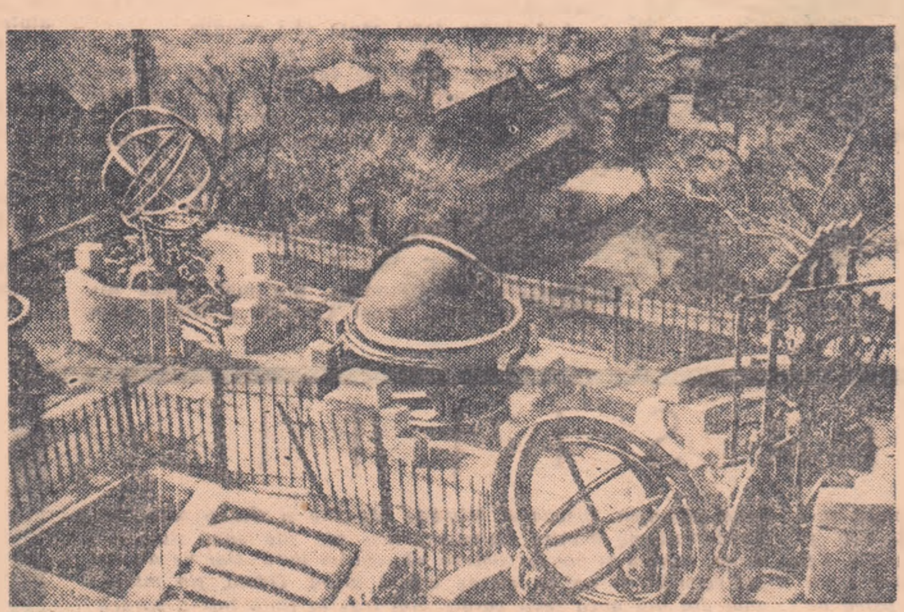
Să ne reparăm becurile electrice

De foarte multe ori ni se întîmplă să rămînem pe întuneric, deși curentul de la rețea nu s-a întrerupt. Toată buba este ascunsă în bec. Filamentul s-a rupt și becul s-a stins.

Să nu ne grăbim să-l aruncăm, pentru că printr-o operație foarte simplă becul poate fi reparat. Iată cum: după ce ne-am convins că filamentul e rupt, înșurubăm becul la locul lui și dăm drumu la curenți; apoi începem să clătinăm becul (avînd grijă bineînțeles ca lampa unde l-am înșurubat să se poată mișca ușor) cînd într-o parte, cînd în alta, lovindu-l ușor cu degetele, pentru a-i produce mici vibrații. Datorită înclinărilor și vibrațiilor, la un moment dat cele două capete ale filamentului se întîlnesc, dînd posibilitate circuitului electric să se închidă. Inchizîndu-se circuitul, filamentul devine incandescent, iar cele două capete se sudează. In felul acesta becul mai poate fi folosit un timp oarecare.

Cum se deschide ușor o sticluță de cerneală

Capacele sticluțelor de cerneală, oricît de bine ar fi înțepenite, se pot desface foarte ușor dacă băgăm sticluța în apă curată și o lăsăm acolo timp de un sfert de oră. In apă, cerneala și rugina se înmoaie și capacul se deșurubează după aceea foarte ușor.

Cele mai vechi observatoare astronomice din lume

In Coreea și China s-au făcut observații astronomice încă din cele mai vechi timpuri. Priviți în fotografia nr. 1 turnul observatorului „Cemsende“ din Koendu (Coreea). Cu 3000 de ani înainte de era noastră, acolo se făceau observații asupra eclipselor solare și asupra mișcării planetelor. Turnul observatorului „Cemsende“ este construit pe un postament pătrat. Un punct din mijlocul unei laturi a pătratului este așezat exact în dreptul stelei polare. Deci celelalte trei laturi indică răsăritul, sudul și apusul. Suprafața postamentului este de 6 m², iar înălțimea turnului de 9,5 m. In peretele turnului sînt făcute 27 de trepte, care se îngustează spre vîrf după forma turnului, iar pe vîrful lui este zidit din piatră un cadru pe care se fixau odinioară aparatele astronomice. Nu s-a păstrat însă nici unul din aparatele astronomice folosite în acele timpuri. Se știe totuși că și atunci exista hartă astrologică și un calendar. In însemnările străvechi sînt fixate cu precizie momentele eclipselor solare, răsăritul Saturnului și apariția cometelor.

★

Un alt observator străvechi se află în China, la Pekin. Construit în 1279 î.e.n. minunatul monument al științei trecutului are și astăzi aparate de bronz artistic prelucrat. Cu ajutorul acestor aparate s-a putut cerceta și descoperi mișcarea stelelor, încă din secolul al VIII-lea al erei noastre, în timp ce în Europa a existat credința că stelele nu se mișcă, pînă tîrziu, în secolul al XVIII-lea!

Tot pe baza observațiilor făcute în acest observator, s-a putut stabili, cu 600 de ani înainte de era noastră, că anul are 365 de zile și șase ore. In anul 1193 a fost întocmită prima din hărțile astrologice cunoscute în lume. S-a păstrat pînă în zilele noastre o piatră mare pe care sînt săpate denumirile a 1440 de stele.

Pagină redactată de L. Ranga, V. Bîrgăoanu şi Şt. Zaides

La redacţia noastră au sosit ştiri că miercurea trecută, la ora 13, s-au petrecut, în mai multe localităţi din ţară, evenimente cu totul deosebite. Iată mai jos relatarea lor pe scurt.

Unul care a făcut gaură în cer!

Clasa a VII-a de la Şcoala medie nr. 4 din Bucureşti învaţă dimineaţa. Se înţelege dar că la ora 13 (şi asta nu numai miercurea trecută) toţi cei dintr-a VII-a o pornesc spre casă. Spre casă o pornise şi grupul în care se afla un băiat nu prea înalt, dar îndesat, cu ochii mici, înguştaţi de pleoape, căruia colegii îi spuneau şi Dobre, şi Dobrescu.

Tocmai trecuseră de Calea Griviţei, cînd Dobre sau Dobrescu se adresă tovarăşului său de alături:

— Mergi cu mine la capul liniei?

— La capul liniei? Ce să facem acolo?

— Cum, nu ştii? Să facem băşcălie de taxatoare! (Se vede cît de colo că Dobre sau Dobrescu ăsta are un limbaj ales!).

— Nu ţi-e ruşine, Dobre? — îl apostrofă o fată. Cum poţi să te gîndeşti la aşa ceva?!..

— Ruşine? De ce să-mi fie ruşine?

— Dacă nu ţi-e ruşine, du-te! Crezi că ai să faci vreo gaură în cer cu asta?

— Am să fac, răspunse scurt Dobre sau Dobrescu şi, hotărît să dovedească fetei ce vitejie e în stare el să facă, o porni în goană spre tramvai.

O dată urcat, Dobre sau Dobrescu se înfipse obraznic în faţa taxatoarei.

— Dă-mi două bilete pînă la capăt.

— 80 de bani, te rog.

— Am plătit o dată, ce mai vrei?

— Haide, haide, nu minţi! Scoate banii şi poftim biletele.

— Mi-e să-mi dai biletele! Crezi că-ţi merge cu mine? Şi Dobre începu să bombăne cuvinte de ameninţare; ba chiar strecură şi o înjurătură.

Călătorii din tramvai, martori ai acestei scene, mîniaţi de atitudinea obraznică a băiatului, începură să-l certe. Puţin a lipsit ca Dobre să nu se aleagă şi cu vreo palmă, două. Norocul lui că a coborît imediat din tramvai. Nu-i mersese.

In stradă, colegii îl întîmpinară cu hohote de rîs.

— Ei na, ce mai ispravă ai făcut!

— Ispravă? Cum nu! Iată, priviţi sus! arătă unul spre cer, unde se formase o spărtură între nori. Vedeţi? Dobrescu al nostru a făcut gaură-n cer!

Veghe pe coridor

Avusesem două ghinioane: îmi stătuse ceasul şi întîrziase şi trenul!... Noroc că-s iute de picior. Aşa că am întins pasul şi uite-mă ajuns la Şcoala mixtă nr 3.

Un clinchet zglobiu de clopoţel mă vesti că sosisem în holul şcolii o dată cu ora 13. Copiii intraseră la cursuri. Acum era rîndul profesorilor...

Mă aşezai pe o bancă, în hol. Lîngă mine, un şcolar dintr-a IV-a, Daniel Vasilescu. Intre timp îmi potrivisem ceasul. Mă uitai la cadran: 13,05!

— Buni băieţi ăştia de după masă!... — mă adresai lui Daniel.

— Da de ce?!... se miră el.

— Aşa!... Văd că n-a întîrziat nici unul...

Daniel zîmbi, parcă ar fi vrut să-mi zică: „Staţi o leacă numai; că sosesc ei!..."

Mai privesc o dată la ceas: 13,08!

— Nu cred să mai fie vreun întîrziat...

Dar nu terminai de spus (voiam să zic: „care n-a venit pînă acum") cînd „scî-îrţ" — uşa de la intrare (intrarea din spate). O căciulă se iveşte prin deschizătură, apoi doi ochi curioşi şi hop! un fecior de ţi-i mai mare dragul să-l priveşti se arată voinicos în prag.

— A venit, măi?... se interesează el.

— Cine? răspunde cu o întrebare Daniel.

— ...Profesorul... A intrat?

— Ihi!... De cîteva minute.

Mă uit la ceas: 13,10! Dau să-i zic cît îi vremea, dar voinicul întîrziat se „topise" — intrase în clasă. Vrui să-l urmez, dar mă fulgeră ideea că poate tulbur lecţia şi nu îndrăznii. Paul Balea însă intrase. El, de! era „de-ai casei", îndrăznise...

Nu mă dumirii bine ce-a gîndit Balea cînd a îndrăznit să intre, că uşa din dos scîrţîi iar, şi mai prelung. Alt voinic — şi mai şi (de, dintr-a VII-a, nu dintr-a VI-a) se iţi vîrtos în prag. Sub un braţ — ghiozdanul, sub ălălalt — o cutie de şah.

— Asta-i Marian Stănescu dintr-a VII-a... E un şahist... mamă, doamne!

...Ca o umbră se strecură şi Stănescu în clasă.

In lipsă de altă ocupaţie, mă plimbai cu privirile prin hol. Drept în faţa sălii clasei a VII-a, o lozincă pe perete: „Nu vrem să absentăm; cartea ni-i dragă şi înţelegem să învăţăm" scria acolo.

Mă gîndii în sinea mea: „Săracii... Au ajuns în clasa a VI-a... sau într-a VII-a şi tot n-au reuşit să înveţe a citi. Altfel cum de nu s-au dumirit încă de rostul slovelor de pe lozincă"?...

Dar din nou firul gîndurilor mi-e rupt de un scîrţîit. Fără să mă mai uit la uşă, privesc ceasul: 13,16! 16 minute întîrziere! Pe lîngă mine trece şi se furişează în clasă şi noul sosit. Il cheamă Cristian Georgescu şi a intrat într-a VI-a!

Daniel îmi spune că respectivul e corigent pe primul trimestru. Spre surprinderea lui, nu mă mir de loc. Cel puţin una din cauze o cunosc — absenţe, întîrzieri...

La două minute după Georgescu, alt „tîrzior" — Ion Durbac dintr-a VII-a! Nici nu se gîndeşte să ne miluiască cu o privire; intră direct în clasă, în pas de defilare. In urma lui, se aude numai o frîntură dintr-un „bunăziua" spus cu glas tare şi o explozie de rîs.

...Uite, cam aşa ceva s-a întîmplat în jurul orei 13 la Şcoala mixtă nr. 3 din Ploieşti. A, ba nu! Am uitat să vă spun ceva: întrebat dacă şi-a scris tema, Paul Balea a răspuns clătinînd capul, adică „nu"! Gurile rele spun că poate tocmai de aceea a întîrziat, să scape de...

Dar asta spun „gurile rele"!...

Două gînduri la aceeaşi oră...

Hans şi Teodor au ieşit din clasă împreună. In curte s-au mai oprit puţin la derdeluş. S-au mai dat de cîteva ori pe gheaţă şi apoi s-au despărţit.

— Măi Teodor, să vii neapărat — te aştept.

— Dacă mă lasă mama, am să viu.

— S-aduci şi cartea de citire, ca să învăţăm împreună.

— Am s-o aduc.

Hans şi Teodor locuiesc în comuna Pişchia, raionul Timişoara. La şcoala lor e şi o secţie unde se învaţă în limba germană. Acolo s-a dus şi Teodor şi s-a împrietenit cu Hans. Amîndoi sînt în clasa a IV-a.

De prietenia celor doi copii se bucură şi învăţătorul, dar mai ales mamele. Şi să vedeţi de ce.

Cînd Teodor a ajuns acasă, primul lucru a fost să ceară mamei de mîncare şi s-o întrebe dacă îi dă voie să se ducă la Hans.

— Sigur, du-te! Şi-ar fi bine să staţi voi mai mult împreună, ca să înveţi de la el germana mai bine...

Cam în acelaşi timp ajunsese acasă şi Hans. Voios, a strigat din uşă:

— Mamă, astăzi vine Teodor pe la mine...

— Imi pare bine, Hans. Să-i spui să vină mai des pe la noi. El vorbeşte frumos romîneşte, ai ce învăţa de la el.

Ce să-i faci! Două gînduri la aceeaşi oră!

Dar şi Hans şi Teodor îşi vor asculta mamele. In ce limbă vor vorbi? In amîndouă.

Duşumeaua

La început toţi s-au arătat entuziasmaţi:

— O să avem camera pionierilor! strigau copiii pe coridor.

— Ei, copii — dar cine o să aranjeze „camera", eu singură? întrebă instructoarea. Ca la un semn însă, izbucniră zeci de voci:

— Nu, nicidecum; şi eu merg!...

— Şi eu!...

— Să facem o listă, propuse cineva. Iar apoi să ne repartizăm pe echipe, să nu ne trezim că ne înghesuim cu toţii grămadă...

...Şi se trecură pe lista aceea mulţi băieţi şi multe fete. Dar, coborînd în demisolul şcolii şi văzînd cîte sînt acolo, cei mai mulţi se luară cu mîinile de cap şi... pe-aci ţi-i drumul!

Rămaseră doar cîţiva: preşedintele unităţii, Costică Niţă, Paraschiv Ionescu, Nae Marcel, şi Nicolai Gheorghe, toţi din clasa a VII-a B, de la Şcoala de 7 ani nr. 15 din Ploieşti.

Treaba nu era deloc uşoară. Dar în cîteva zile, demisolul fu curăţat lună! Urma numai ca la camera pionierilor să se pună podeaua.

Aşa că, fără să bocească băbeşte, copiii făcură rost de cuie, de scînduri... Dar scîndurile trebuiau date la rindea — lucru ce nu pare aşa greu, dar care cere o „calificare" cît de cît mai acătării. Şi calificarea le-a dat-o tatăl lui Niţă, tovarăşul Tănase, tîmplar fruntaş.

Cînd să aşeze scîndurile însă, nu mai mergea treaba. Acolo, în cameră, fusese înainte apă iar podeaua de ciment se coşcovise şi se crăpase ca o coajă de copac. Cu tîrnăcopul însă — mînuit cu pricepere dar şi cu puţin efort, — „brigada" puse rînduială într-o singură după amiază.

Şi uite aşa, puţin cîte puţin, podeaua începu să se înfiripe. In fiecare zi numai ce-i vedeai pe cei din „brigadă" că aşteaptă pe maistru — tovarăşul Tănase, care le ajuta acum practic, la încheiatul podelei, sub care băieţii aşternuseră mai din vreme cîteva roabe de nisip.

Şi, într-o zi, la ora 13, copiii călcară pentru prima dată pragul noii camere a pionierilor, iar un ţînc dintr-a III-a, întrebă de cei care o meşteriseră: „Cine-s?"

— Ei, cine să fie? Aia dintr-a VII-a B, rosti nepăsător o voce.

Liliac în miez de iarnă!

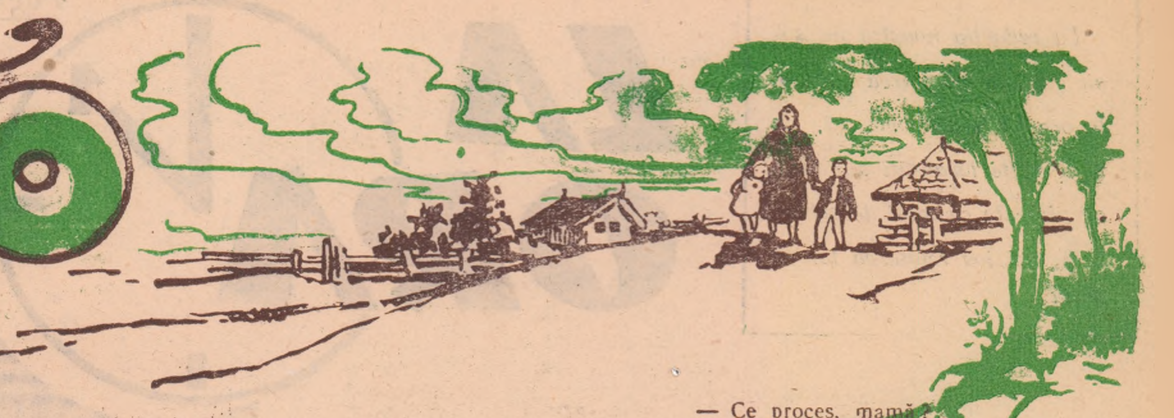
Privirile sînt şi vesele dar şi îngrijorate...

Vesele — pentru că fetiţele se bucură. Experienţa le-a reuşit, crenguţa de liliac a înflorit acum, în miez de iarnă!

...şi îngrijorate pentru că nici Lucica Afumatu şi nici Marin Măndica, de la şcoala de 7 ani nr. 86 din Bucureşti, nu se pricep de ce nu toate crenguţele au înflorit odată!

Lucrul acesta însă o să-l lămurească profesoara de naturale; pînă atunci însă, să le urăm succes şi-n celelalte experienţe ce le pregătesc ele la „Colţul naturii vii".

Acțiunea P. 1500

de Nicuță Tănase

(Continuare din numărul trecut)

Pomii din grădina noastră sînt niște jucării pe lingă ăștia. Un nuc în mijlocul grădinii face o umbră deasă și mare de nici nu te înduri să ieși de sub ea, și pe urmă nucul ăsta e așa de mare, așa de gros, încît eu și cu Ileana și cu vreo doi dintre voi, abia l-am putea cuprinde. Niște crăci din vîrf au început să se usuce, de bătrînețe. Și pomii îmbătrînesc.

La numai zece pași de nuc, un bordei săpat în pămînt, cu uși din scînduri negeluite și cu balamale făcute ca din topor. Ușa asta e încuiată cu un lacăt cît toate zilele. Nu știu ce o fi în bordeiul ăsta. Mi se pare că bucate

Aproape de scăpătatul soarelui au venit și ai noștri cu carul de la cîmp. La Sebeș și femeile și bărbații umblă cu pălărie. Pălării mari de paie. Cînd nu mai e soare, țăranul sau țăranca lasă pălăria pe spate și o poartă ca pe o raniță. Oamenii acolo nu trec unii pe lîngă alții fără să-și dea bună ziua. Iar femeile lucrează și pe drum. Merg și torc lînă. Au furca prinsă în brîu, fusul se învîrtește mereu și răsucesc la lînă

Cînd ne-au văzut tușa Marta și unchiu-meu Sandruk, nu le-a venit să creadă ochilor.

— Și ce faci, Mărie, cît stai la noi?

— Eu, a răspuns mama, uitîndu-se la noi, am să plec mîine. Copiii am să-i mai las puțin.

— Cumnatu' ce face?

Mama a zis un bine, pe urmă a oftat. Tușa Marta a simțit ceva.

— Ce-i Mario, spune, v-ați certat?

Ne-a rugat să mai mergem pe afară la joacă. Am ieșit. Am intrat în casă cînd s-a întunecat de-a binelea.

Mama a plecat a doua zi, pe mine m-a chemat deoparte și mi-a spus să fiu cuminte, să am grijă de Ileana. Ileana nici n-a știut cînd a plecat mama.

— Unde-i mămica mea, m-a întrebat într-un tîrziu

— S-a dus la București, să-l aducă și pe tăticu, am mințit eu ca să o liniștesc.

După zece zile a venit și m-a luat și pe mine, că trebuia să mă duc la școală, și am plecat. Pe Ileana am lăsat-o acolo. Am plecat pe furiș.

— Pe Ileana de ce nu o luăm, mamă?

— Las-o să mai stea aici.

— Tata ce face?

— E bine.

N-am mai întrebat-o nimic. Ne uitam unul la altul și tăceam. Și în tren la fel.

Din Gara de Nord n-am mai luat tramvaiul care duce spre cartierul nostru, ci alt tramvai în altă direcție.

— Unde mergem, mamă?

— Acasă Victore. Și i-au dat lacrimile. N-am înțeles nimic.

— Păi de ce luăm tramvaiul ăsta?

— Ca să ajungem acasă.

Tac. Ciudat! Acasă? Unde acasă?

Coborîm la capătul liniei, o luăm pe o stradă dosnică, strîmtă, pe care n-am fost în viața mea. Intrăm într-o curte lungă, cu case joase, joase de tot. Și pe o parte și pe alta a curții sînt odăi. Curtea asta nu are ciment pe jos, nici puț american cu scripete cu roată, nici boltă de viță, nici grădină cu pomi

La o ușă, o arătare de om își curăță de scame niște pantaloni. Mama îi dă bună ziua. Omul se uită după noi și dă din cap.

La o cișmea o femeie clătește niște rufe și le pune pe o frînghie care-i întinsă de la poartă pînă în fundul curții.

Un bătrîn se chinuie să-și bată blacheuri la niște pantofi lățiți și crăpați de transpirație. Mama le dă bună ziua și le dau și eu. Nu i-am mai văzut niciodată pe oamenii ăștia. Mama scoate din geantă cheia și descuie o ușă. Intrăm înăuntru. Cunosc patul pe care-l urcasem în pod. Un pat de lemn, cu capete înalte, masa cu un picior mai scurt, o măsuță pe care ultima oară o văzusem aruncată în magazia noastră de lemne. Icoana, tabloul în care sîntem fotografiați toți patru, două scaune, o ladă, bufetul cu vopseaua cojită.

— Asta-i casa noastră, mamă?

— A noastră, Victoraș!

— Eu cu Ileana unde o să dormim?

— Aici, în pat cu mine.

— Și tata?

A tăcut. Și-a șters ochii cu o batistă vărgată și abia pe urmă mi-a răspuns.

— Taică-tău o să doarmă la el acasă.

— Cum, mamă, cum să doarmă la el acasă?

— N-o să mai stăm cu el.

Imi scot și eu batista din buzunar și ies afară.

Dintr-un coteț, care semăna cu o casă, a început să mîrîie la mine un cîine negru lățos, cu botul mare. Mă așez pe prag și mă uit în toată curtea. Intr-o odaie, la fel de joasă ca a noastră, se aude gemînd o vioară. Mă uit pe fereastră, un om îmbrăcat într-o salopetă cîntă. Arătarea de om care la început își curăța pantalonii a intrat într-o cameră și de acolo a ieșit cu o tavă încărcată cu semințe. Imi face semn să mă apropii de el. Mă ridic de pe prag și pornesc timid spre el. Mă așteaptă cu pumnul întins, plin de semințe. Mi le varsă în palme. Ii mulțumesc și mă duc înapoi pe prag. Incep să sparg semințe între dinți.

Arătarea rupe foi dintr-o carte, după poze pare să fie un abecedar. Rupe foi și face din ele cornete, le umple, apoi le astupă cu îndemînare. Se uită din cînd în cînd la mine și, fără să scoată o vorbă, dă din cap.

Peste drum de odaia noastră e o altă cameră, îmi arunc ochii înăuntru: un om mic, cu o pălărie mai mare decît el și o femeie de două ori mai înaltă, cu un ochi acoperit de albeață, vopsesc amîndoi niște statui de ipsos. Ciini, pisici, păpuși, un ciobănaș...

Indeletnicirea asta îmi atrage luarea aminte. Mă ridic și mă uit mai bine. Are cutii cu vopsele de toate culorile. Omul ăla mic face figurile de ipsos, ochii, sprîncenele și genele, apoi le dă femeii cu albeață să le facă părul, hainele, pantofii, pe urmă le pune la uscat.

— Mă lăsați să mă uit și eu?

— Uită-te, îmi zice femeia, fără să întoarcă capul.

Și mă uit. Pe o șipcă sprijinită de două scaune atîrnă zeci de mingi cu zgîrci. Casa e plină ca o prăvălie. Intr-un colț al casei, niște fesuri de toate culorile băgate unul în altul ca să nu ocupe loc mult.

— Tu ești a lu' aia care s-a mutat aici?

— Da.

— Tat-tu unde e?

— Aș vrea să știu și eu ce face și unde e acum.

Omul vorbește cu mine și se uită la păpușile lui pe care le vopsește. Dă într-una cu pensula. Depărtează păpușa, se dă pe spate și privește la ea cu ochii făcuți mici.

— Și de ce v-a gonit, mă, tat-tu de acasă? Ce-a făcut mă-ta?

Nu-i răspund. Tac. Prea vorbește urît. Las ochii în jos și dau să plec. Piticul se ridică, se uită la mine, ia o minge și mi-o întinde.

— Te-ai supărat, mă? Na.

Il las cu mîna întinsă. Am plecat. Mă duc după mama, care a intrat într-o maghernіță de scînduri, despre care am aflat că o să ne servească drept bucătărie. Aici dau peste lampa noastră de gaz cu cuptor. Albia noastră mare zincuită și o altă masă. Pe ea niște vase, le-am cunoscut și pe astea.

— Aici o să stăm, mamă?

— Aici.

Stă pe pat, mă duc și eu lîngă ea. Mă mîngîie, mă culc cu capul în poala ei, o ascult. Imi spune că de acum o să înceapă o viață nouă, mă roagă să fiu cuminte

— Mamă, dar cine o să ne aducă bani pentru mîncare?

Imi spune că ea încă n-a văzut om întreg, cu mîini și cu picioare, mort de foame.

Nici eu n-am văzut, totuși tata aducea leafa, din ea trăiam. Mama nu are leafă. Eu nu am leafă. Ileana nu are leafă. O să cerșim, mă chinuie gîndul ăsta.

— Mamă, pe Ileana cînd o aducem acasă?

— O s-o aducem.

— Pe tata cînd o să-l vedem?

Mai bine nu puneam întrebarea asta, că iar i-au dat lacrimile.

— Spune-mi, Victoraș, vrei să te duci să stai cu tăticu-tău?

— Cum să mă duc să stau cu tăticu? Fără dumneata?

— Fără.

— Nu, mamă, fără dumneata nu vreau să stau niciodată. Vreau să stau și cu dumneata și cu tata.

— Nu se mai poate, Victoraș.

Vreau să întreb de ce, dar mai bine tac.

— Spune-mi, Victore, dacă după proces o să trebuiască să te duci la el, ce-o să faci?

— Ce proces, mamă?

— Procesul de divorț.

Așadar mama divorțează. N-o să mai stăm la un loc. Mă mai întreabă o dată ce o să fac, dacă o să trebuiască să mă duc să stau la tata după proces.

— Nu mamă o să stau mereu cu dumneata

O cuprind în brațe și o sărut. Mă strînge și ea, mă strînge tare și mă sărută pe ochi, pe frunte, pe gură. Am adormit cu capul în poala ei

Iar de aici pînă la sfîrșitul capitolului, veți vedea că mama a ajuns spălătoreasă și că eu am făcut cunoștință cu tribul „Pană de șoim"

A venit vremea școlii. Mi-a făcut înscrierea la școala din cartierul în care ne-am mutat

In timpul vacanței abia așteptam să încep școala, să mă întîlnesc cu colegii mei. Să ne povestim cum am petrecut vacanța. Nu i-am întîlnit

(Va urma)

Răspuns la o întrebare nerostită

Rătăcind, în primăvara anului trecut, prin Galeria Națională din Muzeul de Artă al R.P.R., am auzit un glas și un început de forfotă care, poate, nu se potriveau întru totul cu liniștea respectuoasă ce străjuiește, în pofida numărului mare de vizitatori, galeriile de artă. Am tras cu urechea și am căutat cu privirea. Am zărit un pîlc de copii și o femeie tînără, care le adresa, emoționată, cuvinte repezi. Se aflau cu toții în fața tabloului „1907" al lui Băncilă, privindu-l cu o puțin obișnuită luare-aminte. M-am apropiat. Am căutat să aflu cine e tînăra. Un ghid al muzeului? Nu, era o învățătoare, iar copiii, — elevii ei, de la o școală din Giulești. Veniseră ca simpli vizitatori? Nu, veniseră pur și simplu să facă aci o oră de clasă și anume o oră de istorie. Subiectul: Răscoalele țărănești din 1907. O lecție în lege cu întrebări, răspunsuri și explicații și chiar cu interpelări de soiul „Ionescu, de ce-l ciupești pe Popescu?". Dar asemenea observații au fost rare prea încordată fiind atenția copiilor la glasul învățătoarei, pe fondul tabloului lui Băncilă. Am vrut s-o întreb pe tînăra dăscăliță pentru ce a ținut să facă lecția tocmai aci — dar mi-am dat seama că n-are rost să pun întrebări al căror răspuns îl știam prea bine dinainte.

★

Pictorul Octav Băncilă, născut în 1872 și săvîrșit din viață în 1944, este un artist și un om care aproape se confundă la un moment dat cu însăși istoria și anume cu istoria unor frămîntări și lupte ale poporului care au pregătit răsăritul de astăzi. Las pe seama poeților comentarea faptului că Octav Băncilă s-a născut într-o comună, Corni, care se află la numai vreo douăzeci de kilometri de Flămînzi, locul de unde a pornit răscoala din 1907. Dar, într-adevăr, e imposibil să te gîndești la această mare mișcare către libertate a țărănimii fără să legi de ea numele lui Băncilă. El n-a lovit cu furca ori cu glonțul în dușmanii poporului, ci cu ceva mult mai primejdios pentru ei: cu arta lui, cu sufletul și gîndul lui. Cît se temea oligarhia burghezo-moșierească de arta militantă a lui Băncilă o mărturisește, de pildă, confiscarea unui număr al ziarului „Romînia Muncitoare" de prin 1908—1909, pentru faptul că reproducea în paginile sale două picturi ale lui Băncilă inspirate de răscoală: „Execuția" și „Inmormîntarea". Alături de picturile „1907", „Inainte de 1907" etc. . . ele au fost un strigăt de revoltă al lui Băncilă împotriva jefuitorilor țărănimii. Dar nu numai atît, ci și un îndemn viguros la luptă împotriva lor. Oamenii acestor tablouri prezintă, în afara expresiei de suferință, trudă și spaimă, sclipirea mîniei încruntarea începutului de hotărîre.

Nici de viața și de frămîntările truditorilor din uzine și fabrici n-a fost Băncilă departe. Numai citind unele titluri de tablouri căpătăm această încredințare: „Muncitor fumîndu-și pipa", „Intrunirea", „Grevistul", „In atelier", „Fierarii" ș.a.

E emoționant și pilduitor cît de aproape a fost Băncilă de poporul său, cum l-a înțeles, cum s-a străduit să-l înțeleagă și să-l aducă pe pînză, în lumina artei. Nu trebuie să se înțeleagă că în opera lui Băncilă precumpănește valoarea documentară față de valoarea artistică. Dimpotrivă. Imbinîndu-se într-un minunat tot artistic, ele îl situează pe Băncilă alături de marii clasici ai picturii.

Opera lui Băncilă cuprinde pînze numeroase și de mare preț. Dar fie numai cele amintite aci — puține — și tot oferă din plin răspuns la întrebarea nerostită către învățătoarea din Giulești.

Sandu ALEXANDRU

Redacția și administrația București Piața Scînteii tel. 7 61.00, 7.60.10 abonamentele se fac la toate OFICIILE POȘTALE și SECȚIILE RAIONALE DE DIFUZARE A PRESEI
Taxa plătită în numerar conform aprobării Dir. Gen. P.T.T. 100, 114, Tiparul Intr. Poligrafică Nr. 2 str. Brezoianu Nr. 23—25